

Finnish
Consulting
Group

Kupinavaaran tuulivoi- maosayleiskaava (itäinen)

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Ranuan kunta

11.8.2025

P52181

Sisällys

1	Suunnittelualue.....	5
1.1	Suunnittelun tavoitteet ja tarkoitus.....	6
2	Suunnittelualueen lähtökohdat.....	7
2.1	Suunnittelualue ja sähkönsiirtoreitit.....	7
2.2	Suunnittelualueen nykytila.....	9
2.2.1	Asutus ja väestö	9
2.2.2	Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö.....	10
2.2.3	Arkeologinen kulttuuriperintö	10
2.2.4	Maa- ja kallioperä sekä topografia	10
2.2.5	Pinta- ja pohjavedet	11
2.2.6	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	11
2.2.7	Linnusto.....	11
2.2.8	Luonnonsuojelualueet ja niitä vastaavat kohteet	12
2.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	12
2.4	Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava	14
2.5	Yleiskaavat	20
2.6	Asemakaavat	21
2.7	Maanomistus.....	21
2.8	Rakennusjärjestys.....	21
3	Kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset.....	21
3.1	Vaikutusten arviointi	21
3.2	Selvitykset.....	21
4	Osallistuminen ja vuorovaikutus	22
4.1	Osalliset	22
4.2	Osallistuminen.....	24
5	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu	24
5.1	Kaavoituksen vireilletulo	24
5.2	Yleiskaavan valmisteluvaihe	25
5.3	Yleiskaavan ehdotusvaihe	25

5.4 Yleiskaavan hyväksymisvaihe26

6 Yhteystiedot.....26

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoituksena on kertoa, miksi kaava laaditaan, miten asia etenee ja missä vaiheessa kaavan laadintaan voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinta perustuu Alueidenkäyttölakiin (AKL 63 §).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täsmennetään ja täydennetään tarvittaessa kaavatyön edetessä.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) korvaavat lait alueidenkäyttölaki (AKL 1999/132) ja rakentamislaki (RakL 751/2023) ovat tulleet voimaan 1.1.2025.

Rakentamislain säätämisen yhteydessä on annettu laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023). Lakia maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023) koskee seuraava voimaantuloa ja soveltamista koskeva säännös (21.4.2023/752):

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tällä lailla kumottujen säännösten nojalla annetut asetukset jäävät voimaan, kunnes niistä toisin säädetään.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tällä lailla kumottujen säännösten taikka rakennuslain (370/1958), asemakaavalain (145/1931) tai rakentamisesta maaseudulla annetun lain (683/1945) nojalla annettuja viranomaisien päätöksiä, jotka ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa, ja päätöksiä, jotka tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen soveltaen kumottuja säännöksiä, on noudatettava, jollei jäljempänä toisin säädetä.

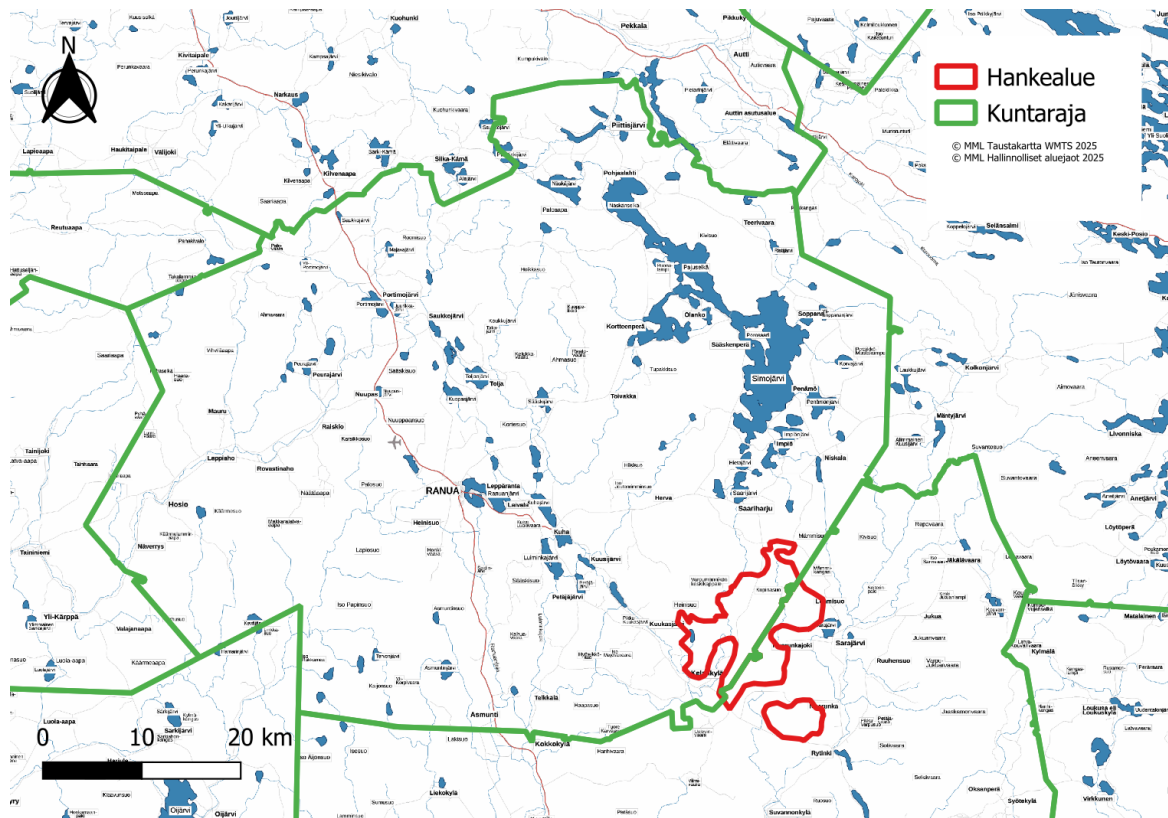
Ennen 1 päivää toukokuuta 2017 voimaan tulleiden yleiskaavojen alueella sovelletaan puisten kaatamiseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kunnes yleiskaava on muutettu, enintään kuitenkin viiden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Rakentamislain säätämisen yhteydessä tehdyn maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen voimaantulosäännösten mukaan ennen 1.1.2025 vireille tulleeseen kaavaan sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslakia.

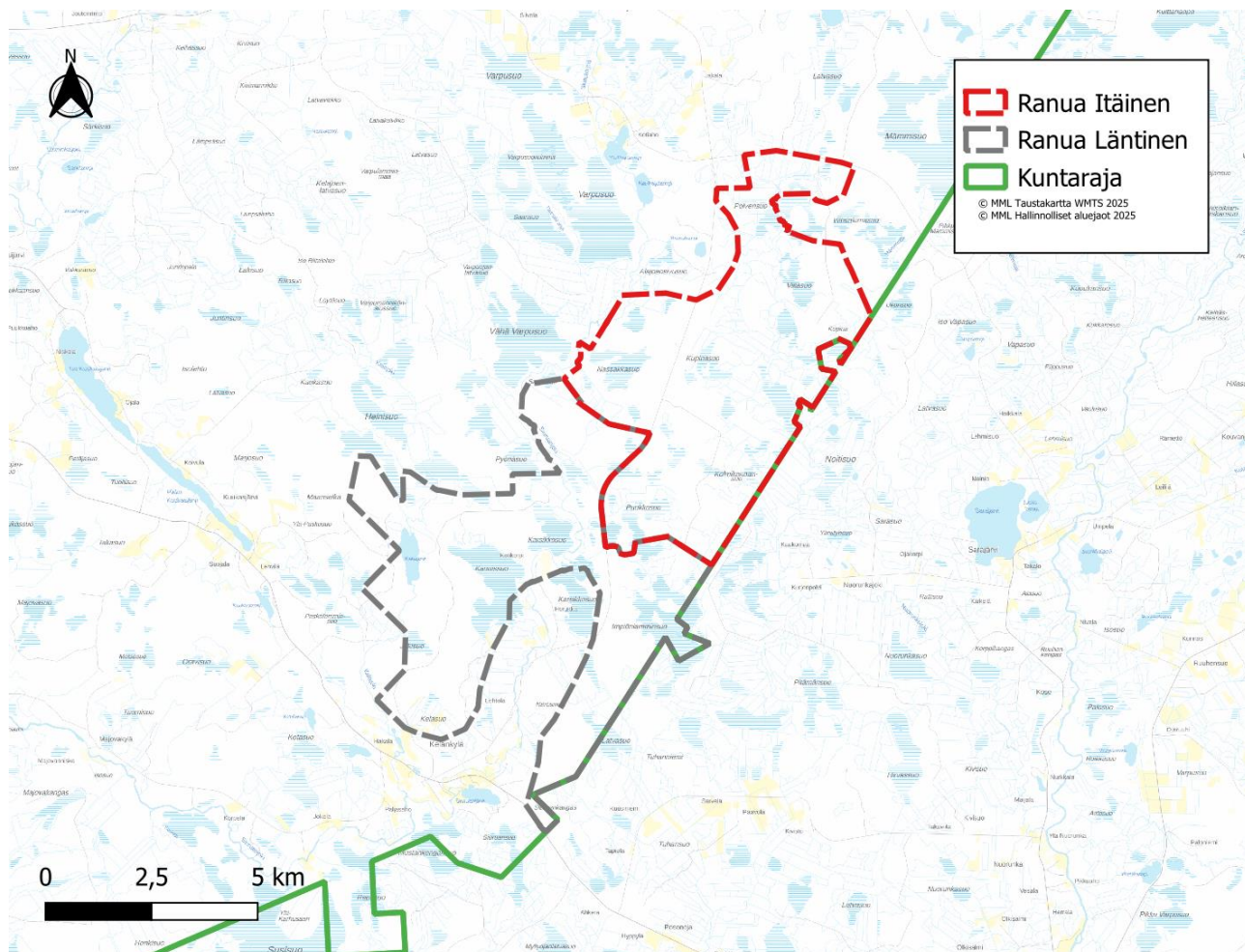
Kupinavaaran tuulivoimahankkeen osayleiskaava tulee vireille kuulutuksella syksyllä 2025. Tämän takia kaava laaditaan soveltaen alueidenkäyttölakia (AKL) ja kaavaselistuksessa sekä tarvittaessa myös kaavamääräyksissä viitataan alueidenkäyttölakiin (AKL) eikä maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL).

1 Suunnittelualue

Winda Energy Oy suunnittelee Kupinavaaran tuulivoimahanketta Ranuan ja Pudasjärven kuntien rajalle, Kupinavaaran alueelle. Tuulivoimahankkeessa toteutetaan kaksi erillistä kaavamenettelyä Ranualla ja yksi Pudasjärvellä, alla esitettyinä koko hankealueen rajausta suhteessa Ranuan kirkonkylään (kuva 1). Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsittelee Kupinavaaran itäisen puolen tuulivoimahanketta.

Kuva 1. Hankealueen sijainti suhteessa Ranuan kirkonkylään.

Kuva 1. Itäisen tuulivoima-alueen rajaus punaisella katkoviivalla.

1.1 Suunnittelun tavoitteet ja tarkoitus

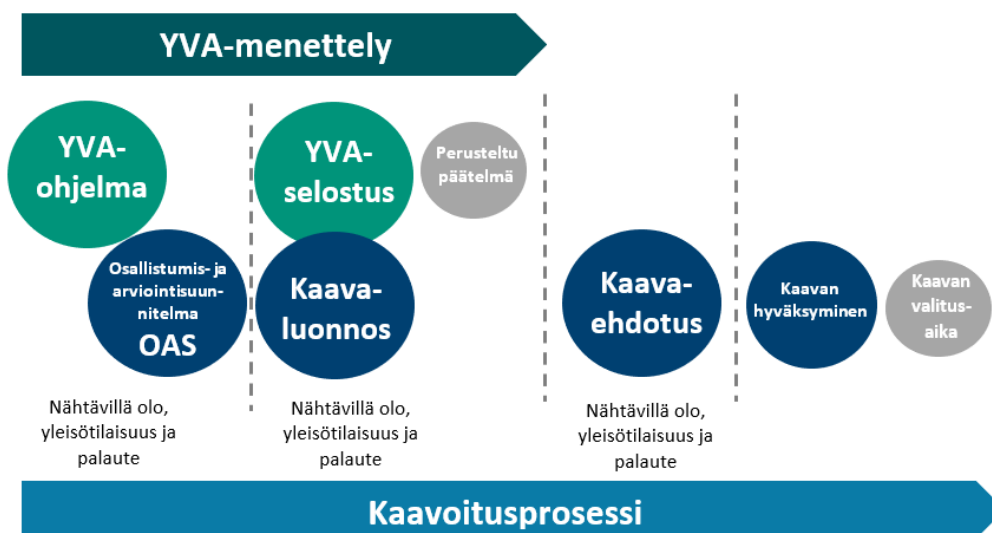
Kupinavaaran tuulivoimahankkeen taustalla on tuulivoimahankkeesta vastaavan tavoite vastata osaltaan niihin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin, joihin Suomi on kansainvälinen sopimuksin sitoutunut. Osayleiskaavalla mahdollistetaan tuulivoimapuiston rakentaminen.

Kupinavaaraan suunnitellun tuulivoimapuiston kokonaispinta-ala Ranuan kunnan puolella on noin 7046 hehtaaria. Itäisen kaava-alueen pinta-ala on noin 3479 hehtaaria. Tuulivoimapuistoon suunnitellaan Ranuan puolella enintään 78 uuden tuulivoimalan rakentamista, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä. Itäiselle kaava-alueelle tuulivoimaloista sijoituisi enimmillään 41. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikkötehoksi arvioidaan maksimissaan 10 megawattia (MW), jolloin kokonaisteho 41 voimalalla on arviolta 410 MW vuodessa.

Tuulivoimahankkeen rakennusluvan myöntäminen edellyttää YVA-menettelyn lisäksi alueidenkäyttölain (132/1999) 77 a §:n mukaisen kaavan laatimista. Hankealueella ei ole tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollistavaa kaavaa, joten se tulee laatia ennen rakennuslupien hakemista.

Hankkeesta vastaava on tehnyt kaavoitusaloitteet Ranuan kunnalle ja Pudasjärven kaupungille hankealueen kaavoittamisesta. Ranua on hyväksynyt kaavoitusaloitteet kesäkuussa 2024. Ranualla laaditaan kaksi tuulivoimaosayleiskaavaa: Kupinavaara itäinen ja Kupinavaara läntinen. Molemmista alueista laaditaan omat kaavoitussopimukset sekä laaditaan omat erilliset kaavat. Pudasjärven kaupunki on hyväksynyt kaavoitusaloitteen toukokuussa 2025.

YVA- ja kaavoitusprosessien eteneminen on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 2).

Kuva 2. YVA-menettelyn ja kaavoituksen aikataulut.

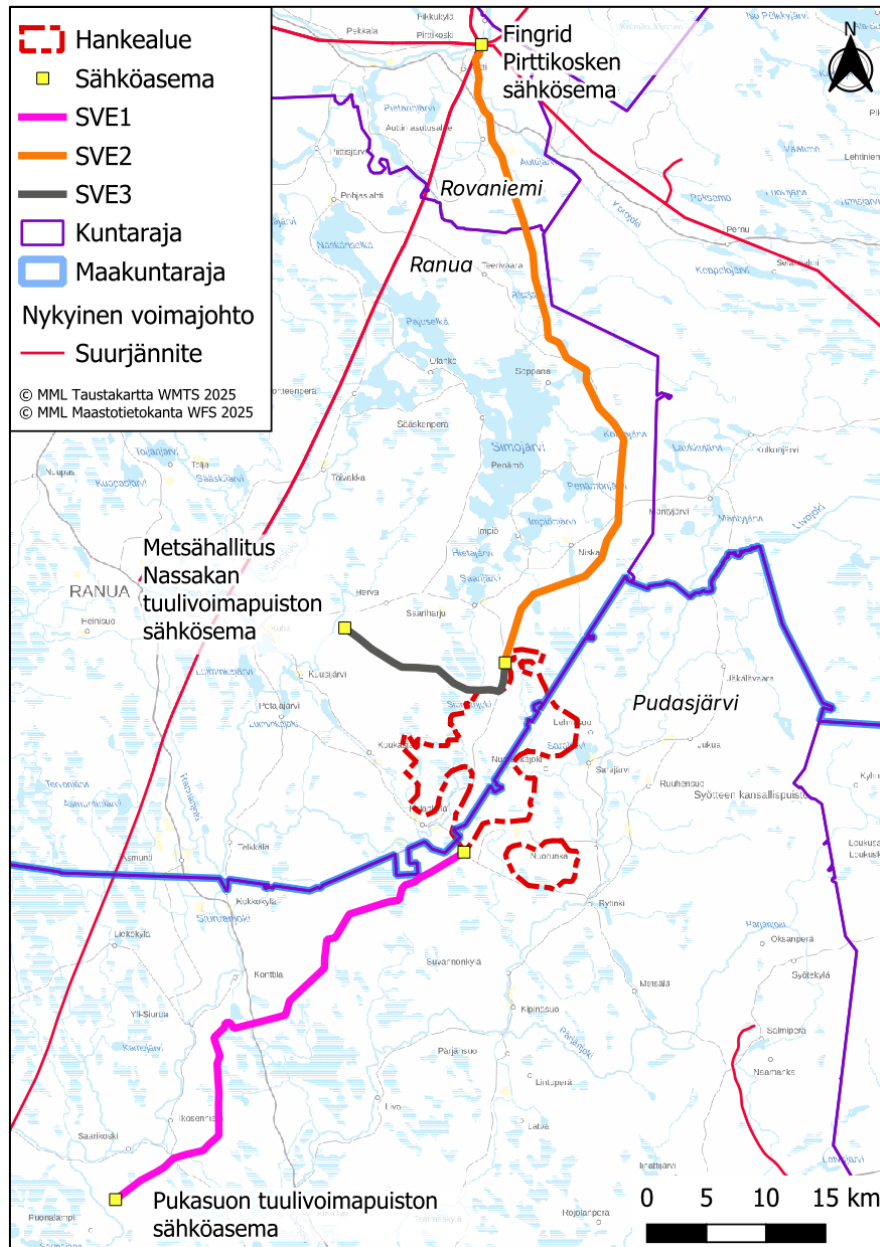
2 Suunnittelualueen lähtökohdat

2.1 Suunnittelualue ja sähkönsiirtoreitit

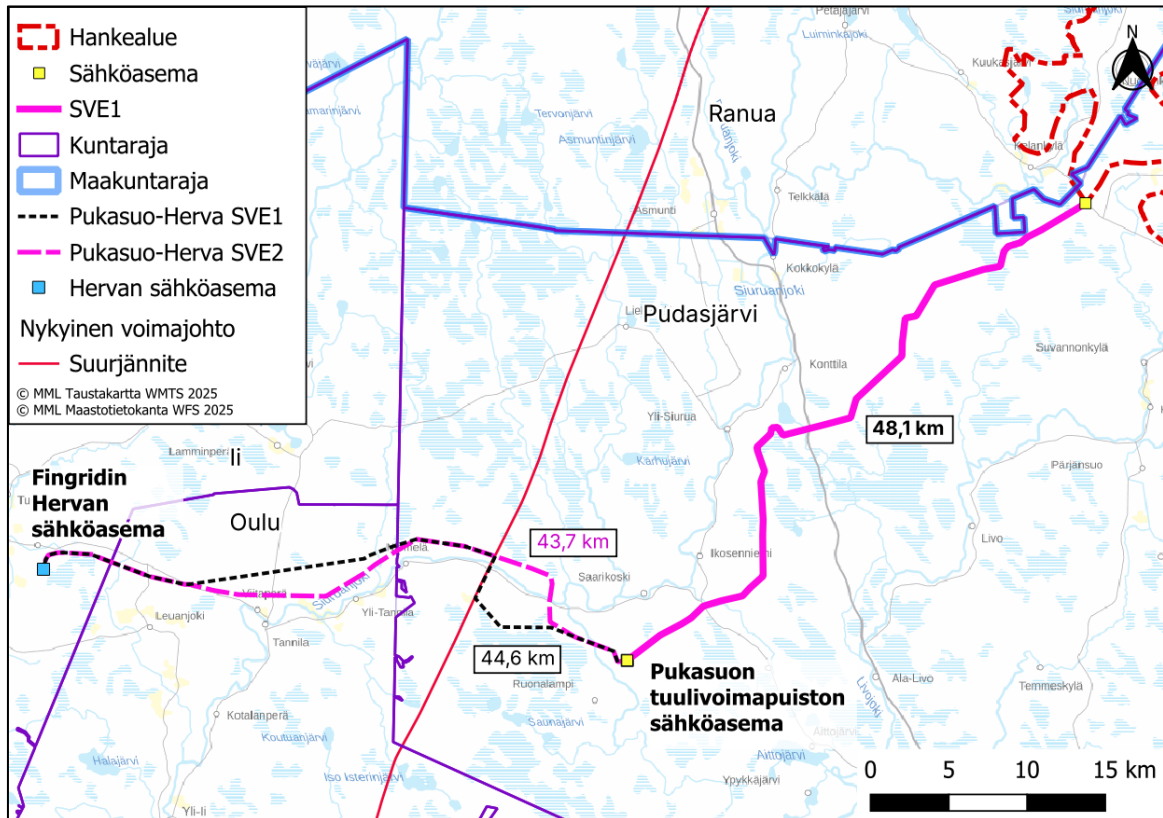
Suunnittelualueella tuotettu sähkö on alustavien suunnitelmien mukaan tarkoitus siirtää tuulivoima-alueen sisäiseltä sähköasemalta 400 kV ilmajohdolla valtakunnanverkkoon joko Fingridin Pirttikosken sähköasemalle (SVE2), Winda Energyn Pukasuon tuulivoimapuiston sähköasemalle (SVE1) tai Metsähallituksen Nassakan tuulivoimapuiston sähköasemalle (SVE3).

Sähkönsiirron osalta ei arvioida nollavaihtoehtoa, koska sähkönsiirto on tuulivoimahankkeen liitännäishanke, ja tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää sähkönsiirron rakentamista.

Alustavat sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja reitin SVE1 jatkoyhteys Pukasuon tuulivoimapuiston sähköasemalta Fingridin Hervan sähköasemalle lihin on esitetty seuraavissa kuvissa (Kuva 3 ja Kuva 4).

Kuva 3 Kupinavaaran tuulivoimapuiston alustavat sähkönsiirron reittivaihtoehdot.

Kuva 4 Reitin SVE1 liittyminen Pukasuon tuulivoimapuiston sähköasemalta Fingridin Hervan sähköasemalle lihin.

Sähkönsiirron ratkaisut tarkentuvat YVA-menettelyn edetessä ja hankkeen jatkosuunnittelussa.

2.2 Suunnittelualueen nykytila

2.2.1 Asutus ja väestö

Ranuan asukasluku oli vuoden 2024 lopussa 3 570. Ranuan väestönkehitys on vähenevää. Ranuan taajama-aste vuoden 2023 lopussa oli 48,7 %. Suunnittelualueen ympäristö on pääosin harvaan asuttua maaseutumaista asutusta. Suunnittelualueen pohjoisosaan sijoittuu kuitenkin myös pienkylä asutusta. Suunnittelualueella ei ole vakituista asutusta. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee kuitenkin muutamia hajanaisia asuinrakennuksia.

2.2.2 Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Tuulivoima-alue sijoittuu maisemamaakuntajaossa Pohjanmaahan ja siellä Pohjanmaan nevalakeuden seudulle. Aivan tuulivoima-alueen pohjoisosat sekä sähkönsiirtoreitti SVE2 sijoittuvat Peräpohjola – Lapin maisemamaakunnan alueelle ja siellä Peräpohjolan vaara- ja jokiseudulle. Maakunnallisessa maisematyypittelyssä tuulivoima-alue sijaitsee pääosin Ranuan järviolueella ja osin Simojärven alueen rajalla. Tuulivoima-alue vastaa luonteeltaan maisemaseutujen piirteisiin maaston ollessa pääsääntöisesti soista ja metsäistä sekä maastonmuodoiltaan kumpuilevaa.

Kupinavaaran tuulivoima-alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Voimaloiden teoreettiselle näkyvyysalueelle alle 40 kilometrin etäisyydelle ulottuu kaksi VAMA-aluetta. Kupinavaaran tuulivoima-alueelle ei sijoitu myöskään valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Tuulivoimaloiden kaukoalueelle alle 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijoittuu yhteensä kaksi RKY-aluetta.

Kupinavaaran tuulivoima-alueelle ei sijoitu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Voimaloiden maisemalliselle välialueelle alle 24 kilometrin etäisyydelle sijoittuu neljä maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, joista kaksi sijoittuu Lapin maakunnan alueelle ja kaksi Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelle.

2.2.3 Arkeologinen kulttuuriperintö

Ranuan puolella itäiselle suunnittelualueelle ei sijoitu yhtään ennestään tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä. Suunnittelualueelle ja sähkönsiirtoreiteille tehdään arkeologiset inventoinnit maastokaudella 2026. Arkeologisen inventoinnin tulokset julkaistaan erillisenä raporttina YVA-selostuksen yhteydessä. Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet otetaan huomioon hankkeen tarkemmassa suunnittelussa.

2.2.4 Maa- ja kallioperä sekä topografia

Suunnittelualueelle ei sijoitu geologisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia, kallioalueita tai kivikoita. Suunnittelualueen kallioperä koostuu migmatoituneesta tonaliitista.

Tuulivoima-alue sijoittuu korkeustasolle +153...+215 (N2000). Alueen korkeimmat kohdat sijoittuvat Nassakkasuon ja Kupinasuon välille Kupinavaaran alueelle Ranuan itäisellä suunnittelualueella, ja matalimmat kohdat Nuorukanjoen läheisyyteen alueen itärajalle Pudasjärven puolelle. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen on epätodennäköistä.

2.2.5 Pinta- ja pohjavedet

Alle viiden kilometrin etäisyydelle alustavista voimaloista sijoittuu yhteensä 12 pohjavesialuetta, joista viisi sijoittuu tuulivoima-alueelle. Aivan alustavien voimalapaikkojen läheisyyteen sijoittuu kolme pohjavesialuetta. Kupinavaaran pohjavesialue (12683134, 2E-luokka), joka sijoittuu tuulivoima-alueen pohjoisosaan Ranuan läntiselle suunnittelualueelle. Korkiakankaan (11615116, 1-luokka) sekä Nuorunkan (11615205, 1-luokka) pohjavesialueet, jotka sijoittuvat tuulivoima-alueen itäosaan Pudasjärven puolelle.

2.2.6 Kasvillisuus ja luontotyytit

Tuulivoima-alue sijaitsee pohjoisborealisella Peräpohjolan (4b) kasvillisuusvyöhykkeellä ja Pohjois-Pohjanmaan aapasoiden (3b) suokasvillisuusvyöhykkeellä. Yleisimpiä metsätyyppejä tuulivoima-alueella ovat mustikkatyytin ryhmän tuoreet mäntykankaat sekä puolukka-tyypin ryhmä kuivahkot mäntykankaat. Tuulivoima-alueella on myös laajahkoja suoalueita.

Keskeisimmät luontoarvot hankealueella liittyvät ojittamattomiin tai laidoiltaan ojitettuihin soihin, luonnontilaisiin tai luonnontilaisen kaltaisen uomansa säilyttäneisiin virtavesiin ja niiden varrella sijaitseviin metsiin ja korpiin sekä lähteisiin, lampiin, iäkkäämpipuustoihin kivennäismaan kuvioihin ja Kelajärveen rantasoineen ja -metsineen.

2.2.7 Linnusto

Linnuston kannalta tarkasteltuna alueella on monipuolisesti erilaisia biotooppeja, kuten runsaasti luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia soita sekä lampia ja virtavesiä ja niiden paikoin korpimaisia reunametsiä. Tuulivoima-alueella on myös laajahkoja suoalueita. Suurimmat ojittamattomat tai vain laidoiltaan ojitetut suot painottuvat tuulivoima-alueen länsi- ja keskiosiin. Näillä soilla on todennäköisesti linnustollista merkitystä, sillä useilla suolajeiksi luokiteltavilla lajeilla on jokin suojelustatus.

Suunnittelualueen lähiympäristössä on muuttohaukan reviirejä. Metsähallituksen rekistereiden mukaan maakotkan reviirejä sijoittuu hankkeen vaikutusalueelle, mutta varmistettuja pesäpaikkoja ei sijaitse suunnittelualueella. Rekistereissä olevia kalasääsken pesäpaikkoja ei sijaitse suunnittelualueella. Hankealuerajauksen läheisyydessä kalasääskireviireitä on kuitenkin useita.

Suunnittelualueen kautta kulkeva lintujen muutto on pääasiassa luonteeltaan hajanaista ja yksilömäärältään vähäistä verrattuna merkittäviin muuttoreitteihin.

Suunnittelualueelle ei sijoitu kansainvälisesti (IBA), valtakunnallisesti (FINIBA), tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita.

2.2.8 Luonnonsuojelualueet ja niitä vastaavat kohteet

Alle 10 kilometrin etäisyydelle alustavista voimaloista sijoittuu yhteensä kuusi Natura-alue: Mämmisuo (FI1301209), Varpusuo - Saarisuo (FI1301202), Seipikangas (FI1103800), Kaahlo-oja - Susisuo (FI1103814), Rusosuo – Isosuo (FI1103809) ja Syöte (FI1103828). Näistä Ranuan itäisen suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu Kaahlo-oja-Susisuon Natura-alue.

Suunnittelualue sijoittuu osittain koskiensuojelualueelle Iijoen vesistön keski- ja yläosa (61.573). Suunnittelualue rajautuu lännestä Pyöreäsuon aarni (MRA207205) -nimiseen yksityiseen luonnonsuojelualueeseen.

Suunnittelualueelle sijoittuu kokonaan tai osittain myös kolme valtion muuta luonnonsuojelualue: Kupinasuo, Nassakkasuo ja Mämmisuo (sso).

Suunnittelualueelle sijoittuu Nassakkasuon (15032) soidensuojelun täydennysehdotuksen (oma päätös) alue. Mämmisuon (SSO120475) soidensuojeluohjelma-alue sijoittuu suunnittelualueen rajalle koillispuolelle.

2.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää yleiskaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä

varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuvilla matka- ja kuljetusketjuilla sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen ympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet.
- Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

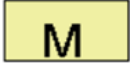
2.4 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava-alueeseen kuuluvat Rovaniemen ja Kemijärven kaupungit sekä Pelkosenniemen, Posion, Ranuan, Sallan ja Savukosken kunnat. Lisäksi vaikutusalueeseen kuuluu Rovaniemen seudun ja Itä-Lapin lisäksi koko Lapin maakunta ja Pohjois-Pohjanmaan maakunta. Lapin liiton hallitus määräsi 29.8.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan voimaan tulosta.

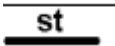
Kupinavaaran tuulivoimahanketta ja niiden lähiympäristöä koskevat Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa seuraavat toiminnot ja merkinnät:

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat merkinnät:

Merkintä	Kuvaus
	Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyskehtämisen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.
	Maaseudun kehittämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti

Merkintä	Kuvaus
	maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustyöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaioita. Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden/alueiden säilyminen. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen tärkeille kohdille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaigan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.
	Paliskunnan raja / esteaita Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään
	Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu,

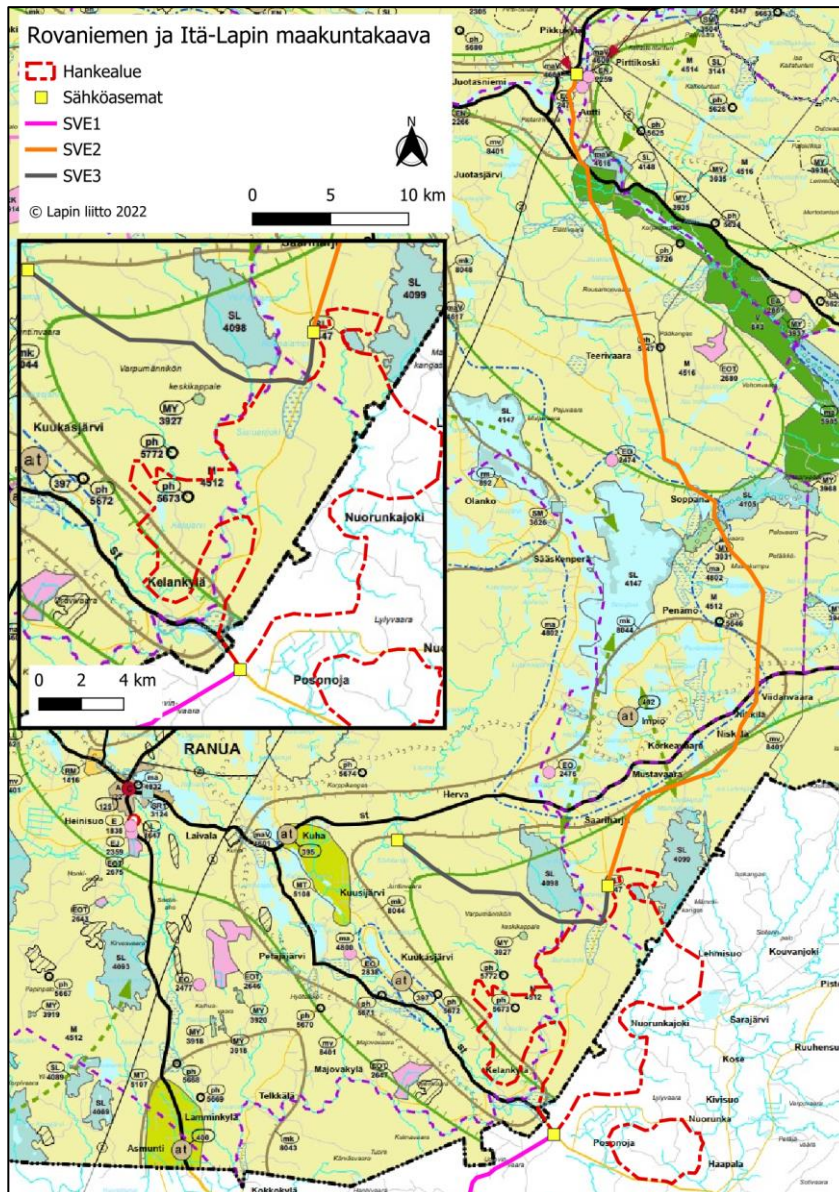
Merkintä	Kuvaus
	määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

Merkintä	Kuvaus
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Merkinnällä MY osoitetaan valtion mailla olevia METSO-alueita ja Metsähallituksen suojelumetsiä sekä soidensuojelun täydennyskohteita. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyminen sekä alueen erityiset luonnonarvot.
	Keskuskylä Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla pyritään säilyttämään tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.
	Seututie
	Luonnonsuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
	Moottorikelkkailureitti
Koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset: Suunnittelumääräykset: Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja	

Merkintä	Kuvaus
	kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin. Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maapuolustuksen ja raja- valvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset toimintaedellytykset. Maankäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia. Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle. Maankäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden alueiden säilymisestä. Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä selvitettävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin. Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset. Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon

Merkintä	Kuvaus
	olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa. Maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat. Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä. Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukaisesti. Rakentamisrajoitus: Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, L, LL, EN, EJ, ET, EP, EP1, EP-2, EAH, er1, SL, Se, SM, SR, SR1, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan kairoalueita (EK), suojavyöhykkeitä (Sv), lentoliikenteen varalaskupaikkoja (sv2), melualueita (me, me1, me3, me4 ja me5), sekä tärkeitä ja vedenhankintaan

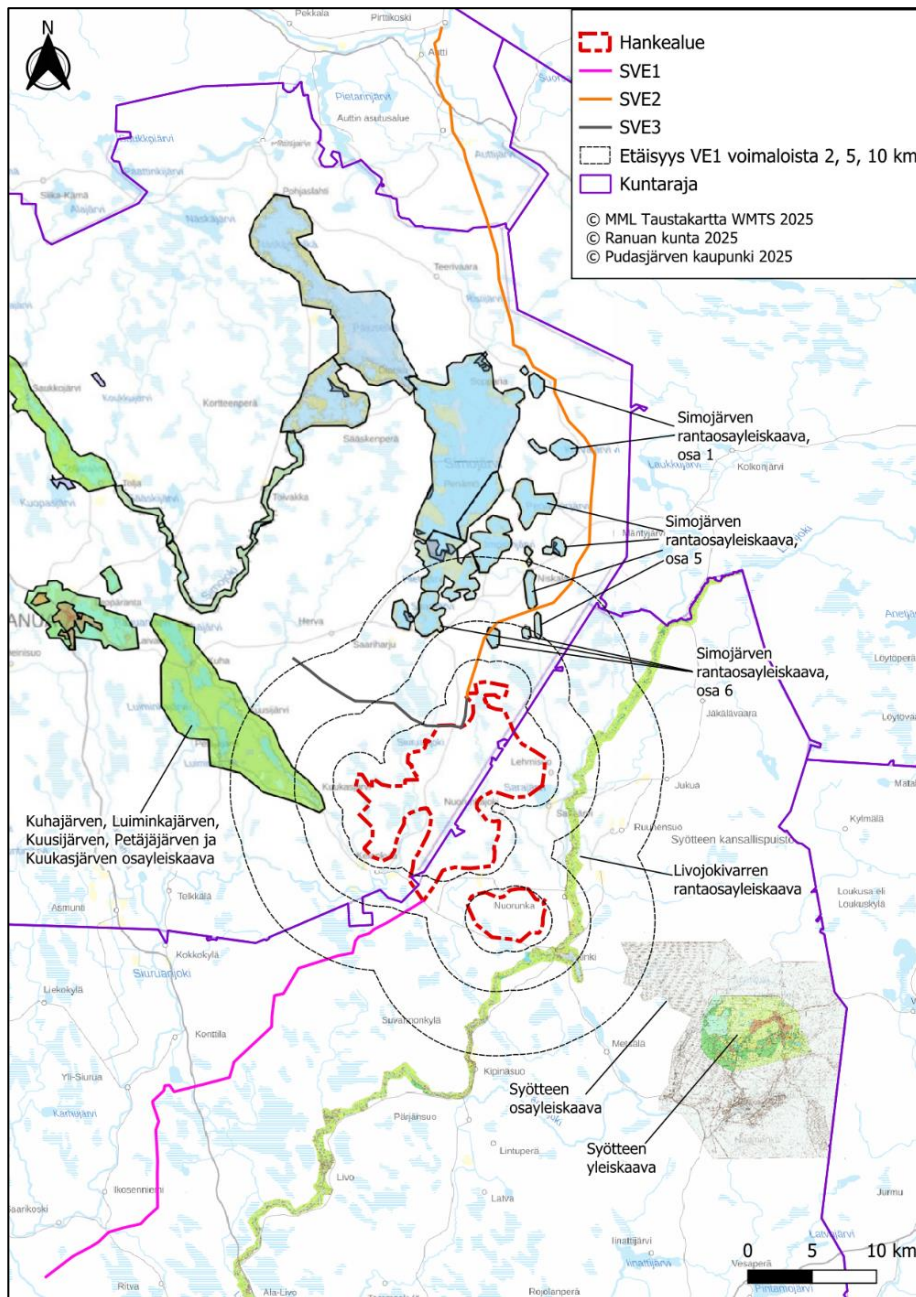
Merkintä	Kuvaus
	soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden alueita (tv) eikä tuulivoimapotentialisia (tv1) alueita.

Kuva 5. Hankealueen ja sähkönsiirtoreittien SVE2 ja SVE3 sijoittuminen suhteessa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kaavakarttaan.

2.5 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei sijaitse voimassa olevia yleiskaavoja. Lähin yleiskaava Pudasjärven puolella on Livojokivarren rantaosayleiskaava, joka sijoittuu suunnittelualueen itä- ja kaakkoispuolelle, lähimmillään noin 2,3 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta. Suunnittelualueen kaakkoispuolella sijaitsee Syötteen osayleiskaava, noin 7,7 kilometrin voimaloista sekä Syötteen yleiskaava, noin 15,8 kilometrin etäisyydellä voimaloista (Kuva 6).

Kuva 6. Hankealue ja sähkönsiirtoreitit suhteessa alueen voimassa oleviin yleiskaavoihin (Ranuan kunta 2025d, Pudasjärven kaupunki 2025).

2.6 Asemakaavat

Suunnittelualueen läheisyyteen ei sijoitu asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja. Lähimmät Ranuan puolen asemakaavat sijoittuvat Ranuan keskustan alueelle noin 23 kilometrin etäisyydelle voimaloista. Lähin Ranuan puolen ranta-asemakaava on Ulkuniemen rantakaava, joka sijoittuu noin 7,1 kilometrin etäisyydelle voimaloista.

2.7 Maanomistus

Suunnittelualue on pääasiassa yksityisessä maanomistuksessa.

2.8 Rakennusjärjestys

Ranuan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Ranuan rakennusjärjestyksen 22.6.2020 § 12 ja se on tullut voimaan 20.8.2020.

3 Kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset

3.1 Vaikutusten arviointi

Osayleiskaavan toteuttamisen vaikutuksia arvioidaan kaavamenettelyn aikana AKL:n mukaisesti. Osayleiskaavan alueeseen voi kohdistua vaikutuksia myös suunnittelualueen ulkopuolelta, ja osa osayleiskaavan vaikutuksista voi ulottua varsinaista suunnittelualueetta laajemmalle. Vaikutusalue määritellään kunkin vaikutuksen kohdalla yksilöllisesti, sillä arvioitavat vaikutukset ovat luonteeltaan erilaisia. Lisäksi selvitetään mahdollisten haittojen lieventämismahdollisuudet. Kaavan vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään kaavamenettelyn aikana tuotettavia selvityksiä. Kaavan vaikutusten arvioinnin osa-alueet voivat tarkentua kaavatyön edetessä.

3.2 Selvitykset

Hankkeesta vastaava on käynnistänyt selvitykset alueella keväällä 2024 ja niitä jatketaan maastokaudella 2025 ja 2026. Kupinavaaran tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioimisen tueksi laaditaan hankealueelta YVA-menettelyn yhteydessä seuraavat selvitykset ja mallinnukset:

Laaditut selvitykset vuonna 2024:

- Päiväpetolintuselvitys (5 maastotyöpäivää)
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (8 maastotyöpäivää)

Laadittavat selvitykset vuosina 2025-2026:

- Arkeologinen inventointi
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (18 maastotyöpäivää)
- Kotkaselvitys, törmäysmallinnus
- Lepakkoselvitys (12 maastotyötä)
- Liito-oravaselvitys (8 maastotyöpäivää)
- Lintujen kevätmuuton tarkkailu (10 maastotyöpäivää)
- Lintujen syysmuuton tarkkailu (10 maastotyöpäivää)
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (11 maastotyöpäivää)
- Muiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai muutoin arvokkaan eläinlajiston elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia havainnoidaan muiden selvitysten yhteydessä
- Natura-arvioinnit
- Natura-arvioinnin tarpeen arviointi
- Pesimälinnustoselvitys (18 maastotyöpäivää)
- Päiväpetolintuselvitys (12 maastotyöpäivää)
- Pöllöselvitys (10 maastotyötä)
- Saukkoselvitys (6 maastotyöpäivää)
- Viitasammakkoselvitys (8 maastotyöpäivää)

Tehtävät mallinnukset:

- Näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat
- Melu- ja välkemallinnukset

Kyselyt:

- Asukaskysely
- Suurpetoyhdyshenkilö- ja metsästäjähaastattelut

4 Osallistuminen ja vuorovaikutus

4.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaava koskee.

Kaavahankkeen osallisia ovat ainakin:

- Yksityishenkilöt
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat, kiinteistönomistajat ja -haltijat

- Kaavan vaikutusalueen yritykset, elinkeinonharjoittajat
 - Kaavan vaikutusalueen muut käyttäjät
- Kaupungit ja kunnat
 - Ranuan kunnan hallintokunnat, toimialat ja liikelaitokset
 - Naapurikunnat (Rovaniemi, Posio, Pudasjärvi, Ii, Simo, Tervola)
- Viranomaiset
 - Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - Lapin aluehallintovirasto
 - Lapin liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Lapin maakuntamuseo
 - Tornionlaakson museo
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Lapin hyvinvointialue, pelastuslaitos
 - Ilmatieteenlaitos
 - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
 - Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
 - Finavia Oyj
 - Fintraffic Lennonvarmistus Oy
 - Metsähallitus, Lapin luontopalvelut
 - Suomen metsäkeskus
 - Luonnonvarakeskus (Luke)
 - Puolustusvoimat, pääesikunta (hyväksyttävyysslausunnot)
 - Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti (kaavalausunnot)
 - Väylävirasto
 - Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto
 - Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojelu
 - Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta
 - Simon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 - Oulunkaaren ympäristöpalvelut
 - Posion kunnan ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomainen
- Yritykset, yhdistykset, yhteisöt ja hankealueen sekä sen lähialueen paliskunnat, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Paliskuntain yhdistys
 - Suomen riistakeskus
 - Lapin luonnonsuojelupiiri ry
 - MTK-Ranua
 - MTK-Lappi ry
 - Digita Oy
 - Caruna Oy
 - Telia Finland Oyj
 - Elisa Oyj

- DNA Oyj
- Fingrid Oyj
- Suomen erillisverkot
- Vaikutusalueen kyläyhdistykset
- Hankealueen/vaikutusalueen metsästysseurat
- Elinkeinoelämän yhdistykset
- Hankkeen vaikutusalueen metsänhoitoyhdistykset
- Hankkeen vaikutusalueen kalatalousalueet
- Hankealueen ja vaikutusalueen tiekunnat, vesiosuuskunnat ja jakokunnat

Osallisten luetteloon tehdään korjauksia ja lisäyksiä tarpeen mukaan suunnittelun edetessä.

4.2 Osallistuminen

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan vastineet.

Yleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu tämä AKL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen pää tavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.

5 Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu

Kaavoitusmenettelyn aikataulu on riippuvainen erityisesti kaavaa varten laadittavan YVA-menettelyn aikataulusta. Kaavoitusmenettelyn aikataulua tarkistetaan tarvittaessa.

5.1 Kaavoituksen vireilletulo

Alustava aikataulu: syksy 2025

Kaavoitus tulee vireille ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville Ranuan kunnanhallituksen päätöksellä (KH 1.9.2025, § XXX).

Kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- arviointisuunnitelman asettamisesta nähtäville kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä, kunnan ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla. Aineisto on nähtävillä kunnanvirastolla sekä kunnan internetsivuilla.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävilläoloaikana mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Ranuan kunnalle osoitteeseen: Ranuan kunta, tekninen osasto, Keskustie 30, 97700 Ranua, tai sähköpostitse seuraavaan osoitteeseen: kaavatoiveet@ranua.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

5.2 Yleiskaavan valmisteluvaihe

Alustava aikataulu: loppuvuosi 2026

Valmisteluvaiheessa järjestetään aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu asianomaisten viranomaisten kanssa.

Kunnanhallitus käsittelee kaavan valmisteluvaiheen aineiston ja päättää sen nähtävillä oloksi asettamisesta 30 päivän ajaksi. Osallisilla on mahdollisuus jättää kaavaluonnoksesta mielipiteensä. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Ranuan kunnalle osoitteeseen: Ranuan kunta, tekninen osasto, Keskustie 30, 97700 Ranua, tai sähköpostitse seuraavaan osoitteeseen: kaavatoiveet@ranua.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annetaan vastineet.

5.3 Yleiskaavan ehdotusvaihe

Alustava aikataulu: syksy 2027

Kaavaluonnoksen palautteen koostamisen jälkeen järjestetään viranomaisneuvottelu asianomaisten viranomaisten kanssa.

Kunnanhallitus käsittelee kaavan ehdotusvaiheen aineiston (tarvittaessa päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaehdotuskartta, kaavaselostus ja erillisselvitykset) ja päättää sen asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä, kunnan ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla. Aineisto asetetaan nähtäville kunnanvirastolle ja kunnan internetsivuille.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävilläoloaikana mielipiteensä ehdotusvaiheen aineistosta. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Ranuan kunnalle osoitteeseen:

Ranuan kunta, tekninen osasto, Keskustie 30, 97700 Ranua, tai sähköpostitse seuraavaan osoitteeseen: kaavatoiveet@ranua.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annetaan vastineet.

5.4 Yleiskaavan hyväksymisvaihe

Alustava aikataulu: alkuvuosi 2028

Kunnanhallitus käsittelee lausuntojen ja vaikutusten arvioinnin sekä mahdollisten muistutusten avulla täsmentyneen kaavaehdotuksen. Kunnanvaltuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

Yleiskaava tulee voimaan, kun hyväksymistä koskeva päätös on lainvoimainen ja se on kuulutettu (AKL 37 §). Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan Lapin ELY-keskukselle, ja niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet (AKL 67 §). Kaavan lainvoimaisuudesta kuulutetaan kunnan virallisella ilmoitustaululla ja paikallislehdessä (MRA 93 §).

Aikataulu täydentyy ja tarkentuu suunnittelun edetessä.

6 Yhteystiedot

Ranuan kunta

Keskustie 34
97700 Ranua
sähköposti: kirjaamo@ranua.fi

Lisätietoja asiasta antavat:

Rakennustarkastaja
Monica Koukkula
puh. +358 689 0090
sähköposti: monica.koukkula@ranua.fi

Tekninen johtaja
Risto Niemelä
puh. +358 040 704 9623
sähköposti: risto.niemela@ranua.fi

Toimistosihtööri
Viivi Sarajarvi
puh. +358 040 635 2505
sähköposti: viivi.sarajarvi@ranua.fi

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Ympäristövaikutusten arviointimenettely:

Projektijohtaja
Marjo Kirillow
puh. +358 041 732 0391
sähköposti: marjo.kirillow@fcg.fi

Kaavoitus:

Projektijohtaja
Maria Ouni
puh. +358 730 8490
sähköposti: maria.ouni@fcg.fi

Hanketoimija

Winda Energy Oy

Hankekehitysjohtaja, tuulivoima
Hannele Konsén
puh. +358 50 307 6265
sähköposti: hannele.konsen@winda.fi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään ja tarvittaessa muutetaan suunnittelun edetessä.

Finnish
Consulting
Group

Kupinavaaran tuulivoi- maosayleiskaava (läntinen)

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Ranuan kunta

11.8.2025

P52181

Sisällys

1	Suunnittelualue.....	5
1.1	Suunnittelun tavoitteet ja tarkoitus.....	6
2	Suunnittelualueen lähtökohdat.....	7
2.1	Suunnittelualue ja sähkönsiirtoreitit.....	7
2.2	Suunnittelualueen nykytila.....	9
2.2.1	Asutus ja väestö	9
2.2.2	Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö.....	10
2.2.3	Arkeologinen kulttuuriperintö	10
2.2.4	Maa- ja kallioperä sekä topografia	10
2.2.5	Pinta- ja pohjavedet	11
2.2.6	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	11
2.2.7	Linnusto.....	11
2.2.8	Luonnonsuojelualueet ja niitä vastaavat kohteet	12
2.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	12
2.4	Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava	14
2.5	Yleiskaavat	20
2.6	Asemakaavat	21
2.7	Maanomistus.....	21
2.8	Rakennusjärjestys.....	21
3	Kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset.....	21
3.1	Vaikutusten arviointi	21
3.2	Selvitykset.....	21
4	Osallistuminen ja vuorovaikutus	22
4.1	Osalliset	22
4.2	Osallistuminen.....	24
5	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu	24
5.1	Kaavoituksen vireilletulo	24
5.2	Yleiskaavan valmisteluvaihe	25
5.3	Yleiskaavan ehdotusvaihe	25

5.4 Yleiskaavan hyväksymisvaihe26

6 Yhteystiedot.....26

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoituksena on kertoa, miksi kaava laaditaan, miten asia etenee ja missä vaiheessa kaavan laadintaan voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinta perustuu Alueidenkäyttölakiin (AKL 63 §).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täsmennetään ja täydennetään tarvittaessa kaavatyön edetessä.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) korvaavat lait alueidenkäyttölaki (AKL 1999/132) ja rakentamislaki (RakL 751/2023) ovat tulleet voimaan 1.1.2025.

Rakentamislain säätämisen yhteydessä on annettu laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023). Lakia maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023) koskee seuraava voimaantuloa ja soveltamista koskeva säännös (21.4.2023/752):

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tällä lailla kumottujen säännösten nojalla annetut asetukset jäävät voimaan, kunnes niistä toisin säädetään.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tällä lailla kumottujen säännösten taikka rakennuslain (370/1958), asemakaavalain (145/1931) tai rakentamisesta maaseudulla annetun lain (683/1945) nojalla annettuja viranomaisien päätöksiä, jotka ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa, ja päätöksiä, jotka tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen soveltaen kumottuja säännöksiä, on noudatettava, jollei jäljempänä toisin säädetä.

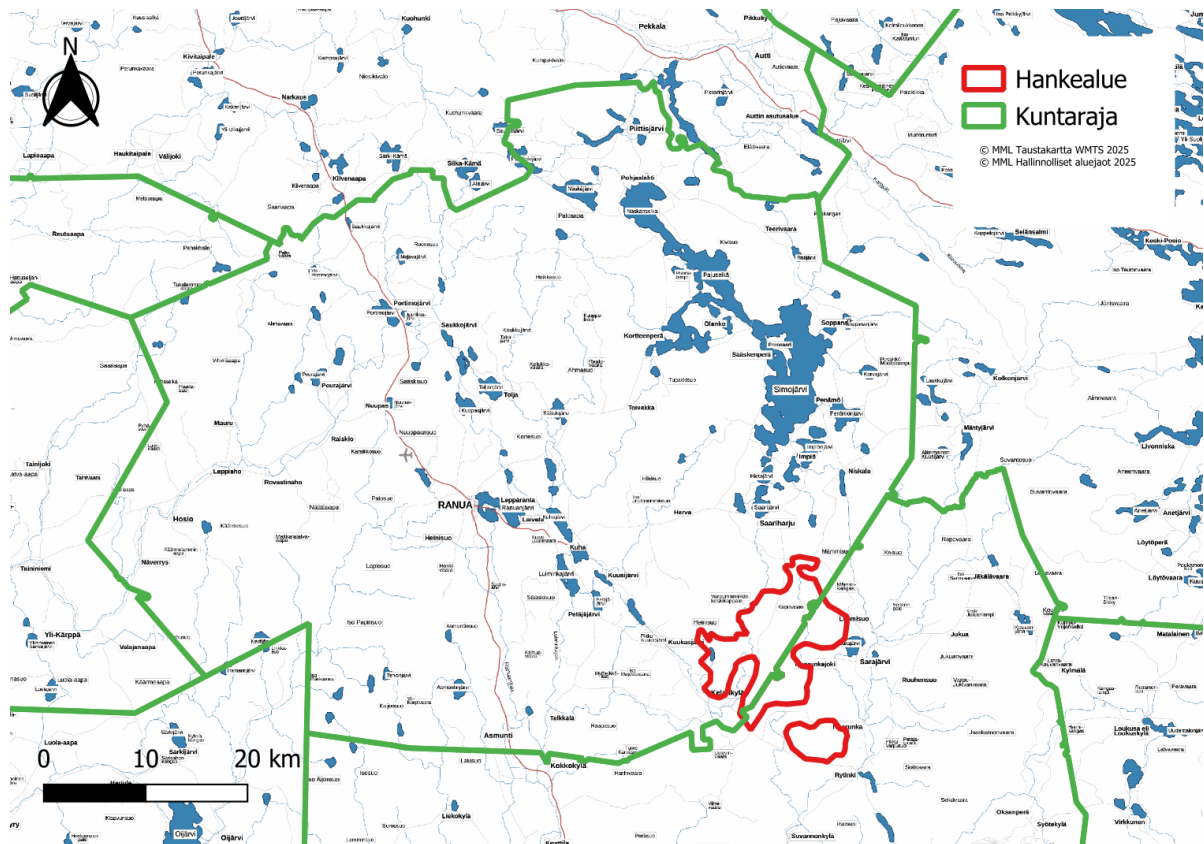
Ennen 1 päivää toukokuuta 2017 voimaan tulleiden yleiskaavojen alueella sovelletaan puisten kaatamiseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kunnes yleiskaava on muutettu, enintään kuitenkin viiden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Rakentamislain säätämisen yhteydessä tehdyn maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen voimaantulosäännösten mukaan ennen 1.1.2025 vireille tulleeeseen kaavaan sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslakia.

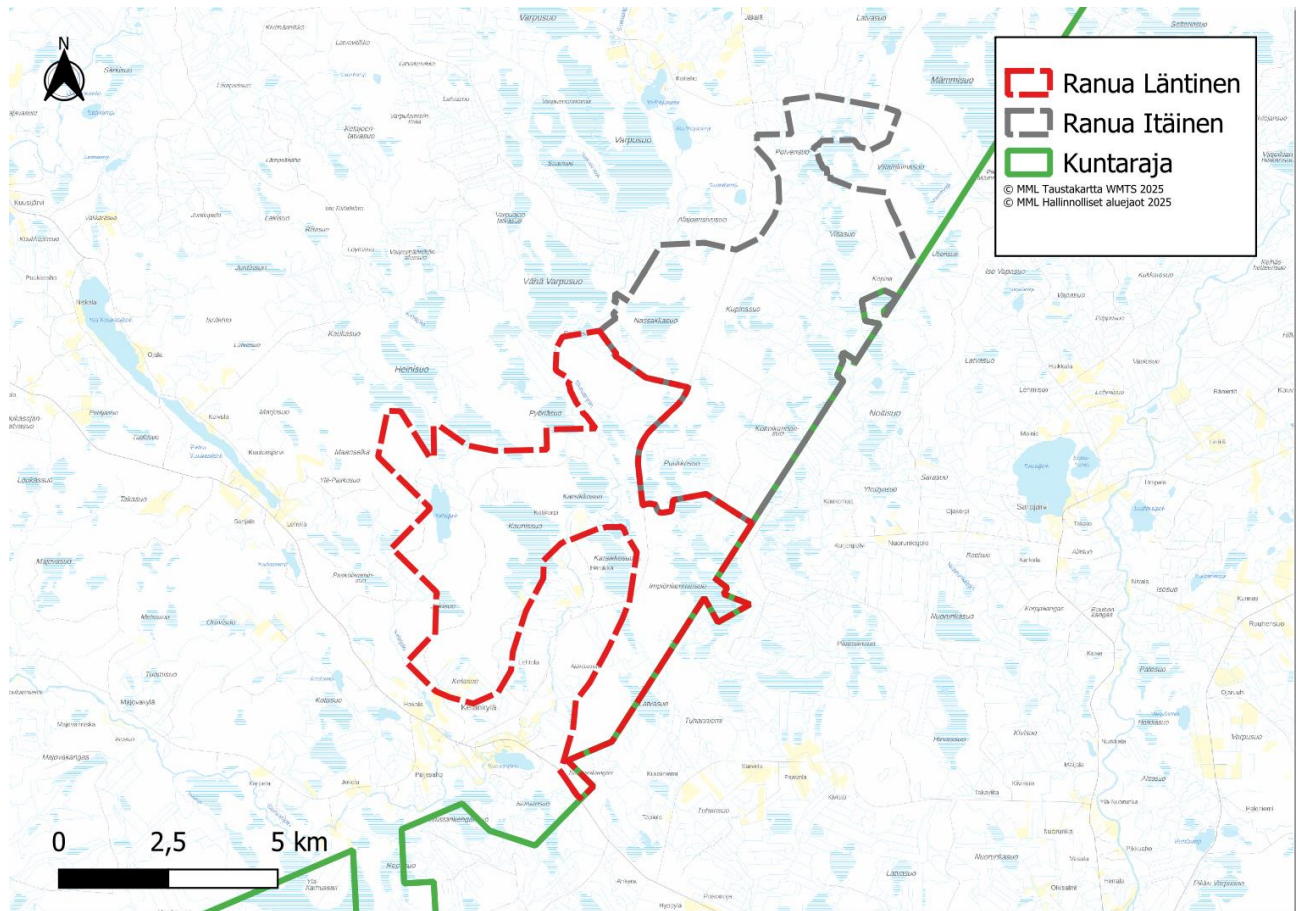
Kupinavaaran tuulivoimahankkeen osayleiskaava tulee vireille kuulutuksella syksyllä 2025. Tämän takia kaava laaditaan soveltaen alueidenkäyttölakia (AKL) ja kaavaselistuksessa sekä tarvittaessa myös kaavamääräyksissä viitataan alueidenkäyttölakiin (AKL) eikä maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL).

1 Suunnittelualue

Winda Energy Oy suunnittelee Kupinavaaran tuulivoimahanketta Ranuan ja Pudasjärven kuntien rajalle, Kupinavaaran alueelle. Tuulivoimahankkeessa toteutetaan kaksi erillistä kaavamenettelyä Ranualla ja yksi Pudasjärvellä, alla esitettyä koko hankealueen rajausta suhteessa Ranuan kirkonkylään (kuva 1). Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsittelee Kupinavaaran läntisen puolen tuulivoimahanketta.

Kuva 1. Hankealueen sijainti suhteessa Ranuan kirkonkylään.

Kuva 1. Lätisen tuulivoima-alueen raja-
aus punaisella katkoviivalla.

1.1 Suunnittelun tavoitteet ja tarkoitus

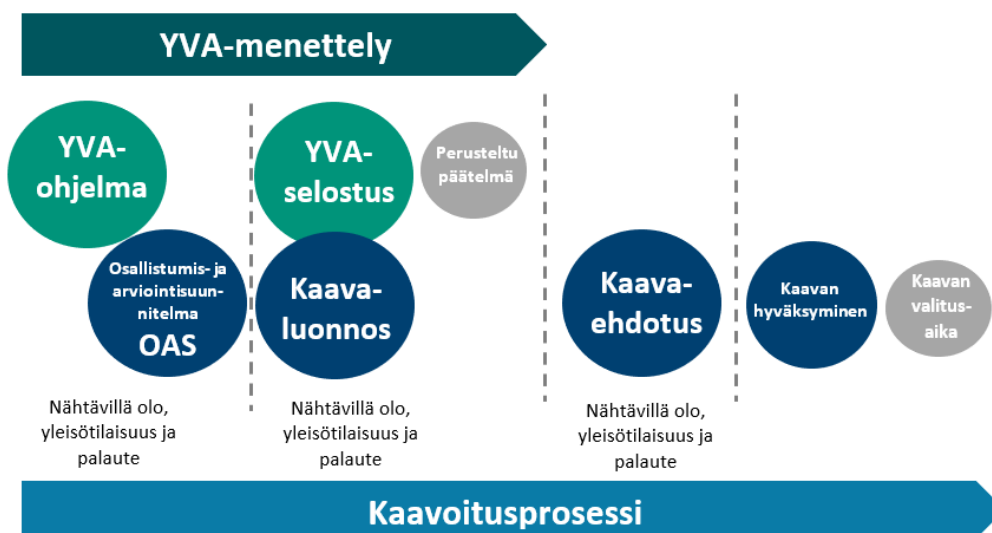
Kupinavaaran tuulivoimahankkeen taustalla on tuulivoimahankkeesta vastaavan tavoite vastata osaltaan niihin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin, joihin Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut. Osayleiskaavalla mahdollistetaan tuulivoimapuiston rakentaminen.

Kupinavaaraan suunnitellun tuulivoimapuiston kokonaispinta-ala Ranuan kunnan puolella on noin 7046 hehtaaria. Lätisen kaava-alueen pinta-ala on noin 3567 hehtaaria. Tuulivoimapuistoon suunnitellaan Ranuan puolella enintään 78 uuden tuulivoimalan rakentamista, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä. Lätiselle kaava-alueelle tuulivoimaloista sijoittuisi enimmillään 37. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikkötehoksi arvioidaan maksimissaan 10 megawattia (MW), jolloin kokonaisteho 37 voimalalla on arviolta 370 MW vuodessa.

Tuulivoimahankkeen rakennusluvan myöntäminen edellyttää YVA-menettelyn lisäksi alueidenkäyttölain (132/1999) 77 a §:n mukaisen kaavan laatimista. Hankealueella ei ole tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollistavaa kaavaa, joten se tulee laatia ennen rakennuslupien hakemista.

Hankkeesta vastaava on tehnyt kaavoitusaloitteet Ranuan kunnalle ja Pudasjärven kaupungille hankealueen kaavoittamisesta. Ranua on hyväksynyt kaavoitusaloitteet kesäkuussa 2024. Ranualla laaditaan kaksi tuulivoimaosayleiskaavaa: Kupinavaara itäinen ja Kupinavaara läntinen. Molemmista alueista laaditaan omat kaavoitussopimukset sekä laaditaan omat erilliset kaavat. Pudasjärven kaupunki on hyväksynyt kaavoitusaloitteen toukokuussa 2025.

YVA- ja kaavoitusprosessien eteneminen on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 2).

Kuva 2. YVA-menettelyn ja kaavoituksen aikataulut.

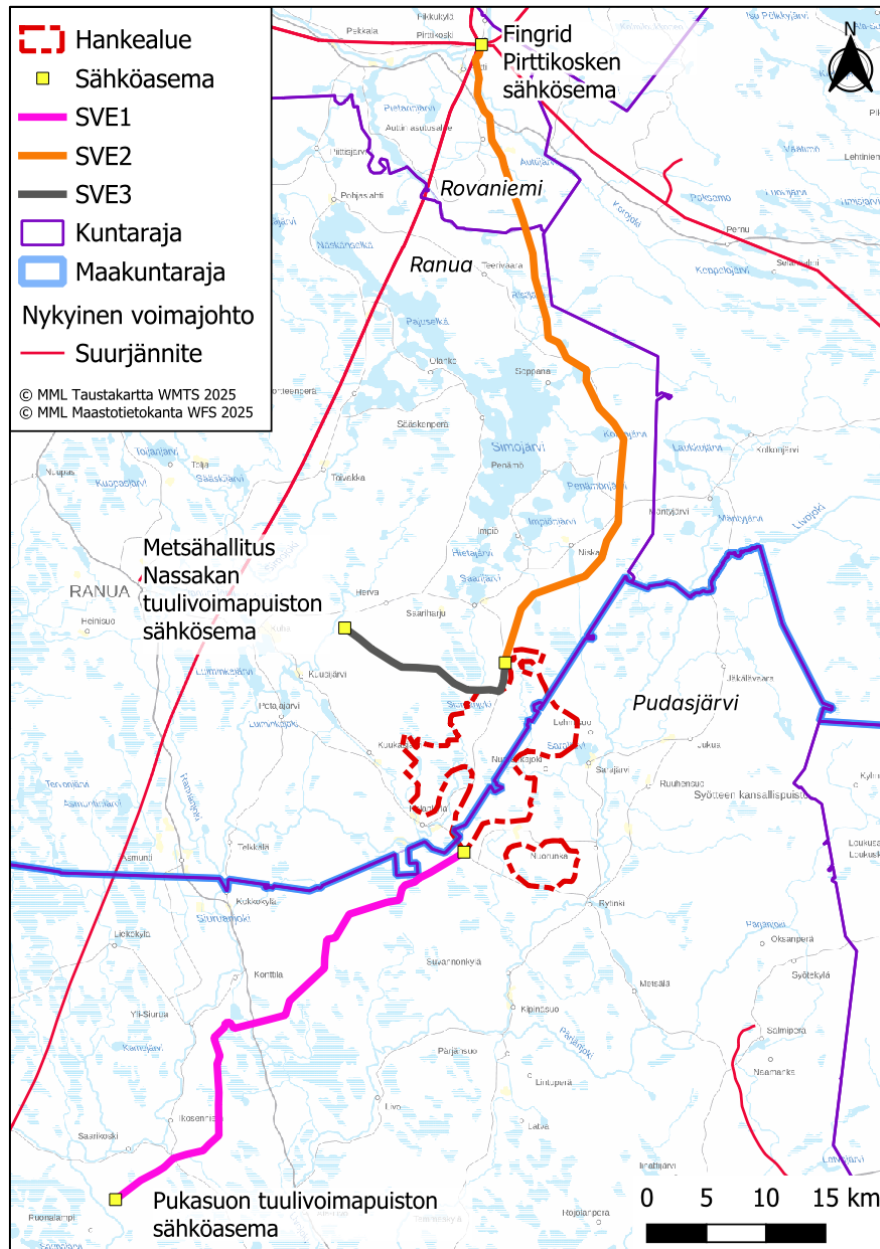
2 Suunnittelualueen lähtökohdat

2.1 Suunnittelualue ja sähkönsiirtoreitit

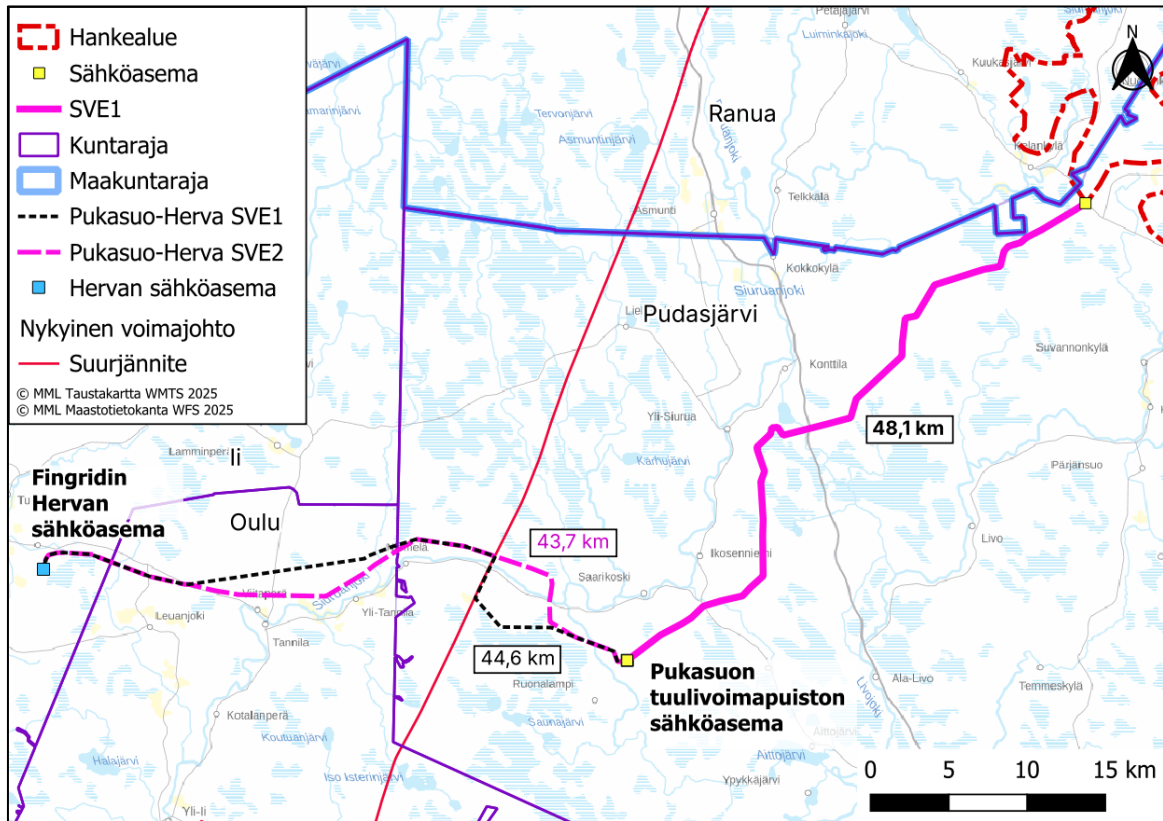
Suunnittelualueella tuotettu sähkö on alustavien suunnitelmien mukaan tarkoitus siirtää tuulivoima-alueen sisäiseltä sähköasemalta 400 kV ilmajohdolla valtakunnanverkkoon joko Fingridin Pirttikosken sähköasemalle (SVE2), Winda Energyn Pukasuon tuulivoimapuiston sähköasemalle (SVE1) tai Metsähallituksen Nassakan tuulivoimapuiston sähköasemalle (SVE3).

Sähkönsiirron osalta ei arvioida nollavaihtoehtoa, koska sähkönsiirto on tuulivoimahankkeen liitännäishanke, ja tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää sähkönsiirron rakentamista.

Alustavat sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja reitin SVE1 jatkoysteys Pukasuon tuulivoimapuiston sähköasemalta Fingridin Hervan sähköasemalle lihin on esitetty seuraavissa kuvissa (Kuva 3 ja Kuva 4).

Kuva 3 Kupinavaaran tuulivoimapuiston alustavat sähkönsiirron reittivaihtoehdot.

Kuva 4 Reitin SVE1 liittyminen Pukasuon tuulivoimapuiston sähköasemalta Fingridin Hervan sähköasemalle lihin.

Sähkönsiirron ratkaisut tarkentuvat YVA-menettelyn edetessä ja hankkeen jatkosuunnittelussa.

2.2 Suunnittelualueen nykytila

2.2.1 Asutus ja väestö

Ranuan asukasluku oli vuoden 2024 lopussa 3 570. Ranuan väestönkehitys on vähenevää. Ranuan taajama-aste vuoden 2023 lopussa oli 48,7 %. Suunnittelualueen ympäristö on pääosin harvaan asuttua maaseutumaista asutusta. Suunnittelualueen eteläpuolelle sijoittuu kuitenkin myös kylä- ja pienkylä asutusta painottuen teiden varsille. Suunnittelualueella ei ole vakituista asutusta. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee kuitenkin jonkin verran asuinrakennuksia, jotka keskittyvät lähialueiden tiestöjen varrelle.

2.2.2 Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Tuulivoima-alue sijoittuu maisemamaakuntajaossa Pohjanmaahan ja siellä Pohjanmaan nevalakeuden seudulle. Aivan tuulivoima-alueen pohjoisosat sekä sähkönsiirtoreitti SVE2 sijoittuvat Peräpohjola – Lapin maisemamaakunnan alueelle ja siellä Peräpohjolan vaara- ja jokiseudulle. Maakunnallisessa maisematyypittelyssä tuulivoima-alue sijaitsee pääosin Ranuan järviolueella ja osin Simojärven alueen rajalla. Tuulivoima-alue vastaa luonteeltaan maisemaseutujen piirteisiin maaston ollessa pääsääntöisesti soista ja metsäistä sekä maastonmuodoiltaan kumpuilevaa.

Kupinavaaran tuulivoima-alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Voimaloiden teoreettiselle näkyvyysalueelle alle 40 kilometrin etäisyydelle ulottuu kaksi VAMA-aluetta. Kupinavaaran tuulivoima-alueelle ei sijoitu myöskään valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Tuulivoimaloiden kaukoalueelle alle 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijoittuu yhteensä kaksi RKY-aluetta.

Kupinavaaran tuulivoima-alueelle ei sijoitu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Voimaloiden maisemalliselle välialueelle alle 24 kilometrin etäisyydelle sijoittuu neljä maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, joista kaksi sijoittuu Lapin maakunnan alueelle ja kaksi Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelle.

2.2.3 Arkeologinen kulttuuriperintö

Ranuan puolella läntiselle suunnittelualueelle sijoittuu yhteensä kolme ennestään tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä. Suunnittelualueelle ja sähkönsiirtoreiteille tehdään arkeologiset inventoinnit maastokaudella 2026. Arkeologisen inventoinnin tulokset julkaistaan erillisenä raporttina YVA-selostuksen yhteydessä. Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet otetaan huomioon hankkeen tarkemmassa suunnittelussa.

2.2.4 Maa- ja kallioperä sekä topografia

Suunnittelualueelle ei sijoitu geologisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia, kallioalueita tai kivikoita. Suunnittelualueen kallioperä koostuu migmatoituneesta tonaliitista ja dolerii-tista. Suunnittelualueella esiintyy diabaasi juonia sekä magneettisia muotoviivoja.

Tuulivoima-alue sijoittuu korkeustasolle +153...+215 (N2000). Alueen korkeimmat kohdat sijoittuvat Nassakkasuon ja Kupinasuon välille Kupinavaaran alueelle Ranuan itäisellä suunnittelualueella, ja matalimmat kohdat Nuorukanjoen läheisyyteen alueen itärajalle Pudasjärven puolelle. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen on epätodennäköistä.

2.2.5 Pinta- ja pohjavedet

Alle viiden kilometrin etäisyydelle alustavista voimaloista sijoittuu yhteensä 12 pohjavesialuetta, joista viisi sijoittuu tuulivoima-alueelle. Aivan alustavien voimalapaikkojen läheisyyteen sijoittuu kolme pohjavesialuetta. Kupinavaaran pohjavesialue (12683134, 2E-luokka), joka sijoittuu tuulivoima-alueen pohjoisosaan Ranuan läntiselle suunnittelualueelle. Korkiakankaan (11615116, 1-luokka) sekä Nuorunkan (11615205, 1-luokka) pohjavesialueet, jotka sijoittuvat tuulivoima-alueen itäosaan Pudasjärven puolelle.

2.2.6 Kasvillisuus ja luontotyytit

Tuulivoima-alue sijaitsee pohjoisborealisella Peräpohjolan (4b) kasvillisuusvyöhykkeellä ja Pohjois-Pohjanmaan aapasoiden (3b) suokasvillisuusvyöhykkeellä. Yleisimpiä metsätyyppejä tuulivoima-alueella ovat mustikkatyytin ryhmän tuoreet mäntykankaat sekä puolukka-tyypin ryhmä kuivahkot mäntykankaat. Tuulivoima-alueella on myös laajahkoja suoalueita.

Keskeisimmät luontoarvot hankealueella liittyvät ojittamattomiin tai laidoiltaan ojitettuihin soihin, luonnontilaisiin tai luonnontilaisen kaltaisen uomansa säilyttäneisiin virtavesiin ja niiden varrella sijaitseviin metsiin ja korpiin sekä lähteisiin, lampiin, iäkkäämpipuustoihin kivennäismaan kuvioihin ja Kelajärveen rantasoineen ja -metsineen.

2.2.7 Linnusto

Linnuston kannalta tarkasteltuna alueella on monipuolisesti erilaisia biotooppeja, kuten runsaasti luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia soita sekä lampia ja virtavesiä ja niiden paikoin korpimaisia reunametsiä. Tuulivoima-alueella on myös laajahkoja suoalueita. Suurimmat ojittamattomat tai vain laidoiltaan ojitetut suot painottuvat tuulivoima-alueen länsi- ja keskiosiin. Näillä soilla on todennäköisesti linnustollista merkitystä, sillä useilla suolajeiksi luokiteltavilla lajeilla on jokin suojelustatus.

Suunnittelualan lähiympäristössä on muuttohaukan reviirejä. Metsähallituksen rekistereiden mukaan maakotkan reviirejä sijoittuu hankkeen vaikutusalueelle, mutta varmistettuja pesäpaikkoja ei sijaitse suunnittelualueella. Rekistereissä olevia kalasääsken pesäpaikkoja ei sijaitse suunnittelualueella. Hankealuerajauksen läheisyydessä kalasääskireviireitä on kuitenkin useita.

Suunnittelualan kautta kulkeva lintujen muutto on pääasiassa luonteeltaan hajanaista ja yksilömäärältään vähäistä verrattuna merkittäviin muuttoreitteihin.

Suunnittelualueelle ei sijoitu kansainvälisesti (IBA), valtakunnallisesti (FINIBA), tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita.

2.2.8 Luonnonsuojelualueet ja niitä vastaavat kohteet

Alle 10 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijoittuu yhteensä kuusi Natura-aluetta: Mämmisuo (FI1301209), Varpusuo - Saarisuo (FI1301202), Seipikangas (FI1103800), Kaahlo-oja - Susisuo (FI1103814), Rusosuo – Isosuo (FI1103809) ja Syöte (FI1103828). Näistä Ranuan läntisen suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu Varpusuo-Saarisuon sekä Mämmisuon Natura-alueet.

Suunnittelualue sijoittuu osittain koskiensuojelualueelle Iijoen vesistön keski- ja yläosa (61.573). Suunnittelualue rajautuu pohjoisosassa Polvenkummun aarnimetsä (YSA207480) -nimiseen yksityiseen luonnonsuojelualueeseen.

Suunnittelualueelle sijoittuu myös osittain yksi valtion luonnonsuojelualue Närösenoja -tila.

Suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuu Nassakkasuon (15032) soidensuojelun täydennysehdotuksen (oma päätös) alue. Mämmisuon (SSO120475) soidensuojeluohjelma-alue sijoittuu Ranuan itäisen suunnittelualueen koillispuolelle.

2.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää yleiskaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville

matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuu-
delle.

- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen ympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet.
- Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

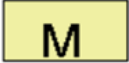
2.4 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava-alueeseen kuuluvat Rovaniemen ja Kemijärven kaupungit sekä Pelkosenniemen, Posion, Ranuan, Sallan ja Savukosken kunnat. Lisäksi vaikutusalueeseen kuuluu Rovaniemen seudun ja Itä-Lapin lisäksi koko Lapin maakunta ja Pohjois-Pohjanmaan maakunta. Lapin liiton hallitus määräsi 29.8.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan voimaan tulosta.

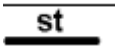
Kupinavaaran tuulivoimahanketta ja niiden lähiympäristöä koskevat Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa seuraavat toiminnot ja merkinnät:

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat merkinnät:

Merkintä	Kuvaus
	Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyskehtämisen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.
	Maaseudun kehittämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti

Merkintä	Kuvaus
	maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaitoja. Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden/alueiden säilyminen. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen tärkeille kohdille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.
	Paliskunnan raja / esteaita Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään
	Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu,

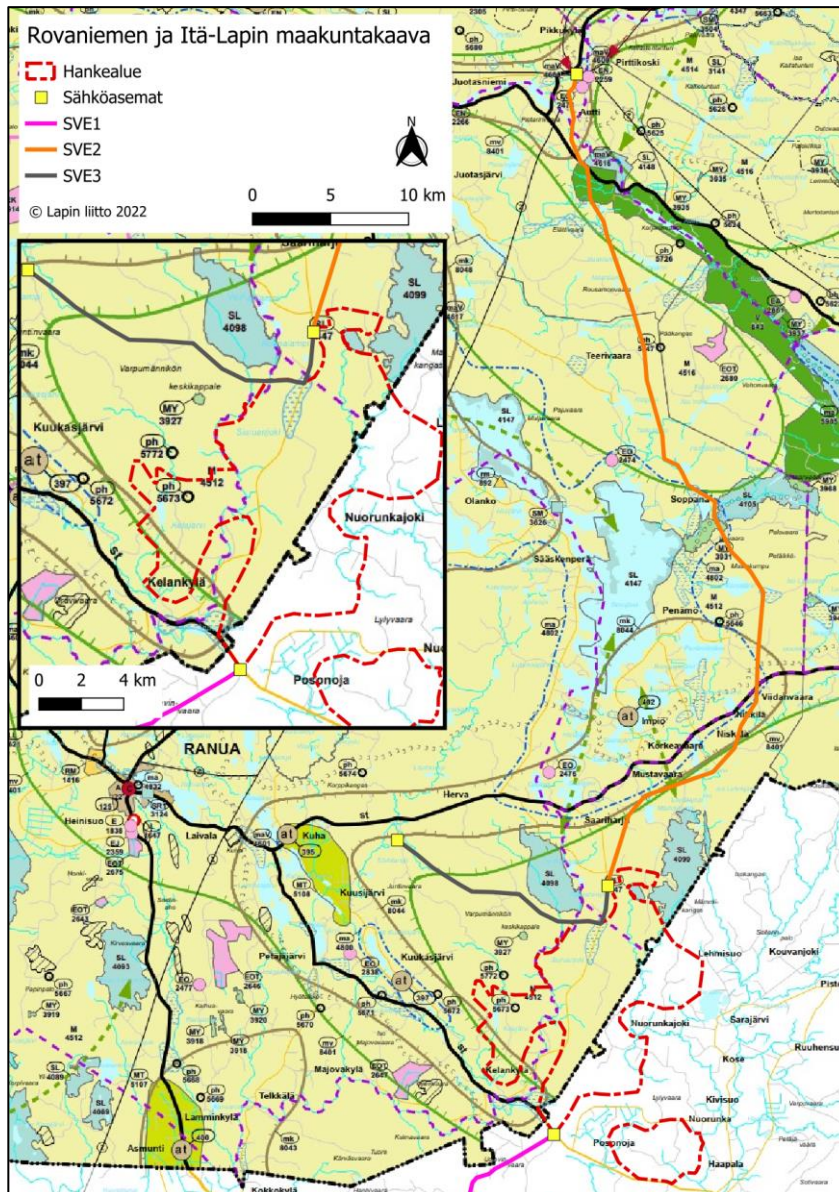
Merkintä	Kuvaus
	määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

Merkintä	Kuvaus
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Merkinnällä MY osoitetaan valtion mailla olevia METSO-alueita ja Metsähallituksen suojelumetsiä sekä soidensuojelun täydennyskohteita. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyminen sekä alueen erityiset luonnonarvot.
	Keskuskylä Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla pyritään säilyttämään tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.
	Seututie
	Luonnonsuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
	Moottorikelkkailureitti
Koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset: Suunnittelumääräykset: Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja	

Merkintä	Kuvaus
	kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin. Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maapuolustuksen ja raja-valvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset toimintaedellytykset. Maankäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia. Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle. Maankäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden alueiden säilymisestä. Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä selvitettävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin. Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset. Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon

Merkintä	Kuvaus
	olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa. Maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat. Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä. Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukaisesti. Rakentamisrajoitus: Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, L, LL, EN, EJ, ET, EP, EP1, EP-2, EAH, er1, SL, Se, SM, SR, SR1, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan kaisvosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (Sv), lentoliikenteen varalaskupaikkoja (sv2), melualueita (me, me1, me3, me4 ja me5), sekä tärkeitä ja vedenhankintaan

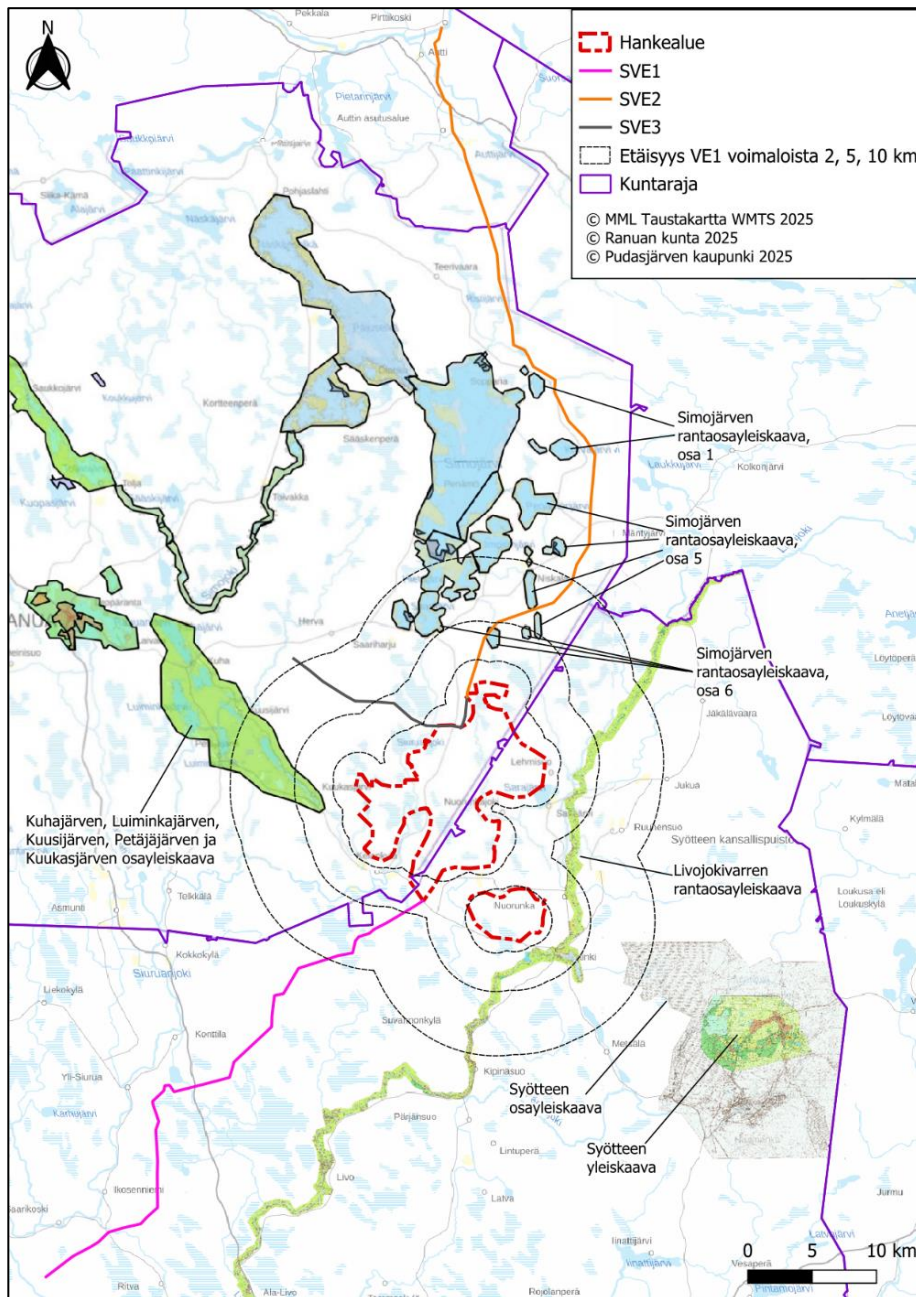
Merkintä	Kuvaus
	soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden alueita (tv) eikä tuulivoimapotentiaalisia (tv1) alueita.

Kuva 5. Hankealueen ja sähkönsiirtoreittien SVE2 ja SVE3 sijoittuminen suhteessa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kaavakarttaan.

2.5 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei sijaitse voimassa olevia yleiskaavoja. Lähin yleiskaava Pudasjärven puolella on Livojokivarren rantaosayleiskaava, joka sijoittuu suunnittelualueen itä- ja kaakkoispuolelle, lähimmillään noin 2,3 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta. Suunnittelualueen kaakkoispuolella sijaitsee Syötteen osayleiskaava, noin 7,7 kilometrin voimaloista sekä Syötteen yleiskaava, noin 15,8 kilometrin etäisyydellä voimaloista (Kuva 6).

Kuva 6. Hankealue ja sähkönsiirtoreitit suhteessa alueen voimassa oleviin yleiskaavoihin (Ranuan kunta 2025d, Pudasjärven kaupunki 2025).

2.6 Asemakaavat

Suunnittelualueen läheisyyteen ei sijoitu asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja. Lähimmät Ranuan puolen asemakaavat sijoittuvat Ranuan keskustan alueelle noin 23 kilometrin etäisyydelle voimaloista. Lähin Ranuan puolen ranta-asemakaava on Ulkuniemen rantakaava, joka sijoittuu noin 7,1 kilometrin etäisyydelle voimaloista.

2.7 Maanomistus

Suunnittelualue on pääasiassa yksityisessä maanomistuksessa.

2.8 Rakennusjärjestys

Ranuan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Ranuan rakennusjärjestyksen 22.6.2020 § 12 ja se on tullut voimaan 20.8.2020.

3 Kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset

3.1 Vaikutusten arviointi

Osayleiskaavan toteuttamisen vaikutuksia arvioidaan kaavamenettelyn aikana AKL:n mukaisesti. Osayleiskaavan alueeseen voi kohdistua vaikutuksia myös suunnittelualueen ulkopuolelta, ja osa osayleiskaavan vaikutuksista voi ulottua varsinaista suunnittelualueetta laajemmalle. Vaikutusalue määritellään kunkin vaikutuksen kohdalla yksilöllisesti, sillä arvioitavat vaikutukset ovat luonteeltaan erilaisia. Lisäksi selvitetään mahdollisten haittojen lieventämismahdollisuudet. Kaavan vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään kaavamenettelyn aikana tuotettavia selvityksiä. Kaavan vaikutusten arvioinnin osa-alueet voivat tarkentua kaavatyön edetessä.

3.2 Selvitykset

Hankkeesta vastaava on käynnistänyt selvitykset alueella keväällä 2024 ja niitä jatketaan maastokaudella 2025 ja 2026. Kupinavaaran tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioimisen tueksi laaditaan hankealueelta YVA-menettelyn yhteydessä seuraavat selvitykset ja mallinnukset:

Laaditut selvitykset vuonna 2024:

- Päiväpetolintuselvitys (5 maastotyöpäivää)
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (8 maastotyöpäivää)

Laadittavat selvitykset vuosina 2025-2026:

- Arkeologinen inventointi
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (18 maastotyöpäivää)
- Kotkaselvitys, törmäysmallinnus
- Lepakkoselvitys (12 maastotyötä)
- Liito-oravaselvitys (8 maastotyöpäivää)
- Lintujen kevätmuuton tarkkailu (10 maastotyöpäivää)
- Lintujen syysmuuton tarkkailu (10 maastotyöpäivää)
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (11 maastotyöpäivää)
- Muiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai muutoin arvokkaan eläinlajiston elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia havainnoidaan muiden selvitysten yhteydessä
- Natura-arvioinnit
- Natura-arvioinnin tarpeen arviointi
- Pesimälinnustoselvitys (18 maastotyöpäivää)
- Päiväpetolintuselvitys (12 maastotyöpäivää)
- Pöllöselvitys (10 maastotyötä)
- Saukkoselvitys (6 maastotyöpäivää)
- Viitasammakkoselvitys (8 maastotyöpäivää)

Tehtävät mallinnukset:

- Näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat
- Melu- ja välkemallinnukset

Kyselyt:

- Asukaskysely
- Suurpetoyhdyshenkilö- ja metsästäjähaastattelut

4 Osallistuminen ja vuorovaikutus

4.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

Kaavahankkeen osallisia ovat ainakin:

- Yksityishenkilöt
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat, kiinteistönomistajat ja -haltijat

- Kaavan vaikutusalueen yritykset, elinkeinonharjoittajat
 - Kaavan vaikutusalueen muut käyttäjät
- Kaupungit ja kunnat
 - Ranuan kunnan hallintokunnat, toimialat ja liikelaitokset
 - Naapurikunnat (Rovaniemi, Posio, Pudasjärvi, Ii, Simo, Tervola)
- Viranomaiset
 - Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - Lapin aluehallintovirasto
 - Lapin liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Lapin maakuntamuseo
 - Tornionlaakson museo
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Lapin hyvinvointialue, pelastuslaitos
 - Ilmatieteenlaitos
 - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
 - Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
 - Finavia Oyj
 - Fintraffic Lennonvarmistus Oy
 - Metsähallitus, Lapin luontopalvelut
 - Suomen metsäkeskus
 - Luonnonvarakeskus (Luke)
 - Puolustusvoimat, pääesikunta (hyväksyttävyysslausunnot)
 - Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti (kaavalausunnot)
 - Väylävirasto
 - Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto
 - Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojelu
 - Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta
 - Simon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 - Oulunkaaren ympäristöpalvelut
 - Posion kunnan ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomainen
- Yritykset, yhdistykset, yhteisöt ja hankealueen sekä sen lähialueen paliskunnat, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Paliskuntain yhdistys
 - Suomen riistakeskus
 - Lapin luonnonsuojelupiiri ry
 - MTK-Ranua
 - MTK-Lappi ry
 - Digita Oy
 - Caruna Oy
 - Telia Finland Oyj
 - Elisa Oyj

- DNA Oyj
- Fingrid Oyj
- Suomen erillisverkot
- Vaikutusalueen kyläyhdistykset
- Hankealueen/vaikutusalueen metsästysseurat
- Elinkeinoelämän yhdistykset
- Hankkeen vaikutusalueen metsänhoitoyhdistykset
- Hankkeen vaikutusalueen kalatalousalueet
- Hankealueen ja vaikutusalueen tiekunnat, vesiosuuskunnat ja jakokunnat

Osallisten luetteloon tehdään korjauksia ja lisäyksiä tarpeen mukaan suunnittelun edetessä.

4.2 Osallistuminen

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan vastineet.

Yleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu tämä AKL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.

5 Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu

Kaavoitusmenettelyn aikataulu on riippuvainen erityisesti kaavaa varten laadittavan YVA-menettelyn aikataulusta. Kaavoitusmenettelyn aikataulua tarkistetaan tarvittaessa.

5.1 Kaavoituksen vireilletulo

Alustava aikataulu: syksy 2025

Kaavoitus tulee vireille ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville Ranuan kunnanhallituksen päätöksellä (KH 1.9.2025, § XXX).

Kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- arviointisuunnitelman asettamisesta nähtäville kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä, kunnan ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla. Aineisto on nähtävillä kunnanvirastolla sekä kunnan internetsivuilla.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävilläoloaikana mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Ranuan kunnalle osoitteeseen: Ranuan kunta, tekninen osasto, Keskustie 30, 97700 Ranua, tai sähköpostitse seuraavaan osoitteeseen: kaavatoiveet@ranua.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

5.2 Yleiskaavan valmisteluvaihe

Alustava aikataulu: loppuvuosi 2026

Valmisteluvaiheessa järjestetään aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu asianomaisten viranomaisten kanssa.

Kunnanhallitus käsittelee kaavan valmisteluvaiheen aineiston ja päättää sen nähtävillä oloksi asettamisesta 30 päivän ajaksi. Osallisilla on mahdollisuus jättää kaavaluonnoksesta mielipiteensä. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Ranuan kunnalle osoitteeseen: Ranuan kunta, tekninen osasto, Keskustie 30, 97700 Ranua, tai sähköpostitse seuraavaan osoitteeseen: kaavatoiveet@ranua.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annetaan vastineet.

5.3 Yleiskaavan ehdotusvaihe

Alustava aikataulu: syksy 2027

Kaavaluonnoksen palautteen koostamisen jälkeen järjestetään viranomaisneuvottelu asianomaisten viranomaisten kanssa.

Kunnanhallitus käsittelee kaavan ehdotusvaiheen aineiston (tarvittaessa päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaehdotuskartta, kaavaselostus ja erillisselvitykset) ja päättää sen asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä, kunnan ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla. Aineisto asetetaan nähtäville kunnanvirastolle ja kunnan internetsivuille.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävilläoloaikana mielipiteensä ehdotusvaiheen aineistosta. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Ranuan kunnalle osoitteeseen:

Ranuan kunta, tekninen osasto, Keskustie 30, 97700 Ranua, tai sähköpostitse seuraavaan osoitteeseen: kaavatoiveet@ranua.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annetaan vastineet.

5.4 Yleiskaavan hyväksymisvaihe

Alustava aikataulu: alkuvuosi 2028

Kunnanhallitus käsittelee lausuntojen ja vaikutusten arvioinnin sekä mahdollisten muistutusten avulla täsmentyneen kaavaehdotuksen. Kunnanvaltuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

Yleiskaava tulee voimaan, kun hyväksymistä koskeva päätös on lainvoimainen ja se on kuulutettu (AKL 37 §). Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan Lapin ELY-keskukselle, ja niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet (AKL 67 §). Kaavan lainvoimaisuudesta kuulutetaan kunnan virallisella ilmoitustaululla ja paikallislehdessä (MRA 93 §).

Aikataulu täydentyy ja tarkentuu suunnittelun edetessä.

6 Yhteystiedot

Ranuan kunta

Keskustie 34
97700 Ranua
sähköposti: kirjaamo@ranua.fi

Lisätietoja asiasta antavat:

Rakennustarkastaja
Monica Koukkula
puh. +358 689 0090
sähköposti: monica.koukkula@ranua.fi

Tekninen johtaja
Risto Niemelä
puh. +358 040 704 9623
sähköposti: risto.niemela@ranua.fi

Toimistosihtööri
Viivi Sarajarvi
puh. +358 040 635 2505
sähköposti: viivi.sarajarvi@ranua.fi

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Ympäristövaikutusten arviointimenettely:

Projektijohtaja
Marjo Kirillow
puh. +358 041 732 0391
sähköposti: marjo.kirillow@fcg.fi

Kaavoitus:

Projektijohtaja
Maria Ouni
puh. +358 730 8490
sähköposti: maria.ouni@fcg.fi

Hanketoimija

Winda Energy Oy

Hankekehitysjohtaja, tuulivoima
Hannele Konsén
puh. +358 50 307 6265
sähköposti: hannele.konsen@winda.fi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään ja tarvittaessa muutetaan suunnittelun edetessä.